

MEDEDEELINGEN-BLAD VAN HET MEDISCH CONTACT

COMMISSIE VAN REDACTIE:

G. C. HERINGA, Hoofdredacteur — J. BRUTEL DE LA RIVIERE — F. WIBAUT
REDACTIE EN ADMINISTRATIE: KEIZERSGRACHT 327 — AMSTERDAM

INHOUD:

Ziekenfondswezen: Reorganisatie van het Ziekenfondswezen II, blz. 129; *Van het voorl. H.B.*: Beschrijvingsbrief, blz. 132; De vervoersmoeilijkheden, blz. 138; Aanmeldingsform. Ned. Artsenkamer, blz. 140; *Van de Overheid*: Geneesk. Hoofdinspectie, blz. 141; *Distributie*: Toewijzing motorvoertuigen, blz. 141; Petroleum, Groenten en fruit, Levertraan, blz. 141; *Ziekenfondswezen*: Verhooging welstandsgrens, blz. 142; Maatschappij-Ziekenfondsen, blz. 143; *Ingekomen berichten*: Geschiedenis van het M.C., blz. 144.

REORGANISATIE VAN HET ZIEKENFONDSWEZEN. II.

door Dr. F. WIBAUT.

Met den organisatievorm van het ziekenfondswezen is een groote moeilijkheid, die in de dagelijksche ziekenfondspraktijk gevoeld wordt, nog niet tot oplossing gebracht.

In de middel-groote en groote steden zijn de spreekuren der ziekenfondshuisartsen en specialisten veelal overvuld. De patiënt heeft den indruk, dat hij slechts een tweede-klasse behandeling krijgt (als hij eens goed onderzocht wil worden, gaat hij „particulier” naar een dokter). De arts heeft den indruk, dat de groote massa van zijn patiënten niet komt met een klacht van beteekenis, maar in de eerste plaats om iets te halen — een pakje watten, een smeerseltje, wat pillen —, wat vaak overbodig is. Hij geeft het toch, omdat niet geven onwelwillend lijkt en voor rustig overtuigen der onnoodigheid de tijd ontbreekt en het vrouwen. Het vrouwen in dien zin, dat, wanneer de arts wijst op het onnoodig gebruik van onbeduidende medicijnen, de patiënt in hem niet ziet den goeden raadsman, maar dengeen, die uit zuinigheid, ter wille van het ziekenfonds, hem in zijn „rechten” wilde knotten. De particuliere patiënt, die zelf zijn apothekersrekening betaalt, is dankbaar voor het advies „een compres met koud water is in Uw geval even werkzaam als een middel uit de apotheek”. De ziekenfonds-patiënt zegt in dat geval „omdat ik maar van het ziekenfonds ben, moet ik mij met koud water tevreden stellen”.

Het resultaat is, dat de ziekenfondspatiënt twee maal meer medicijnen gebruikt dan de particuliere patiënt en twee- tot vier maal meer voor onbeduidendheden zijn arts raadpleegt en — zich toch te kort gedaan voelt. Dat zijn schattingen van collega's die toevallig gelegenheid tot vergelijking hadden. Betrouwbare statistieken zijn moeilijk te geven, ik ken ze althans niet.

De patient voelt zich te kort gedaan en terecht, want niet door de schuld van den arts en niet door de schuld van den patiënt, maar door de

schuld van het onzalige complex „ik ben maar van de bus” bij patiënt, „die komt mij weer voor niets lastig vallen” bij den arts, krijgt de patiënt niet 100 % van dat, waar hij recht op heeft, te weten: den op wetenschappelijk inzicht gegronnen raad zonder eenige terughoudendheid *van mensch tot mensch gegeven*. En de arts krijgt niet, waar hij recht op heeft, n.l. het besef, dat hij zijn vak, zooals hij het heeft geleerd, goed heeft uitgeoefend en met overgave van zijn geheele persoonlijkheid den zieken mensch helpt.

De arts en de patiënt zijn beiden ontevreden. Er is een circulus vitiosis. De patiënt vraagt niet alleen goede behandeling, hij vraagt ook, dat men hem de overtuiging bijbrengt, dat hij goed behandeld wordt.

De arts is niet tevreden, als hij met moeite uit de zee van onnoodige bezoeken de gevallen, die werkelijk ernstige behandeling behoeven, heeft opgepikt en dus de werkelijke zieken goed heeft behandeld. Hij vraagt ook bevrediging in zijn dagelijksch werk.

De arts heeft het „te druk” om dat „goed” te doen. Hij heeft het „te druk”, omdat hij het niet „goed” doet. Was er voldoende vertrouwen, dan zou hij het aantal steeds loopende patiënten zeer sterk kunnen verminderen en zou hij zijn werk beter doen en het vertrouwen doen toenemen.

De echte „Kassenlöwen”, de menschen met enorme ziekenfonds-praktijken, „die op de handen worden gedragen”, zijn somtijds degenen, die medisch zeer slecht werken, alleen *niets* weigeren, altijd komen, alles voorschrijven, alles verwijzen, aan elken wensch van patiënt tegemoet te komen en alles oppervlakkig doen op een voor een arts onwaardige wijze. De „way out”? Ik weet hem niet, maar zal probeeren iets aan te geven over de richting, waarin wij moeten zoeken. Het wezen van de fout is psychologisch. Het is het complex aan beide kanten. Mogelijk zijn er toch organisatorische maatregelen, die den circulus vitiosis kunnen doorbreken.

1. Men heeft aanbevolen het „ticket modérateur” (een kleine betaling voor elk bezoek). De ervaringen zijn niet gunstig; is zij laag, dan helpt zij niet; is zij hoog, dan gaat zij in te sterke mate in tegen de verzekeringsgedachte. In ons land bestaat, zoover ik weet, geen ervaring. Een proef in deze richting is m.i. gewenscht.

2. Instellen van maximum aantal patiënten per arts. Dit geeft zeker eenige verbetering. Alleen, wanneer men den circulus vitiosis niet doorbreekt, zal men dit telkens verder door moeten voeren. Het bezwaar, dat de particuliere praktijk buiten het maximum valt, heeft practisch maar voor enkele artsen beteekenis. Te sterke verlaging van het maximum brengt weer of te laag inkomen van den arts, of te hooge door het ziekenfonds te betalen bedragen mee. Toch zit er in de in te stellen maxima een basis om het kwaad te beteugelen.

3. Beperken van de rechten der verzekerden. Extra honorering door patiënt van bezoeken boven maximum, van avondbezoeken, bevallingen enz. Dit alles tast de verzekeringsgedachte sterk aan en geeft ook maar een beperkte oplossing.

4. Wegnemen van alle verschillen tusschen particuliere en ziekenfonds-praktijk. Geen bijzondere spreekuren of zittingslokalen voor ziekenfonds-leden enz. Dit zou enerzijds aan het complex bij patiënt wel iets afdoen, zou echter den arts, die juist vaak zijn „particulier” spreekuur gebruikt om nog eens een ziekenfondspatiënt rustig te kunnen onderzoeken, nog dieper in de put brengen. Hij zou het gevoel krijgen nooit meer rustig te kunnen werken en nog meer te degenereren. Het complex bij den arts zou toenemen, bij patiënt, mogelijk, verminderen.

5. Hulp voor den arts op zijn ziekenfondsspreekuur en goede inrichting van zijn zittingslokaal. Geregelde hulp van verpleger of verpleegster, behoorlijke ontvangstegelegenheid met kleed- en onderzoekkamertjes, waardoor eenige patiënten zich kunnen ontkleeden enz. en het loopende werk hierop niet behoeft te wachten. Hulp bij urineonderzoek en een eenvoudig bloedonderzoek enz. door laboranten, die in dienst van een combinatie van huisartsen zouden zijn. Dit alles zijn maatregelen, die in de groote stad doorvoerbaar moeten zijn. Organisatorisch zou men dit kunnen aanmoedigen door van artsen, wier spreekkamer-organisatie aan deze goede eischen voldoet, een hooger maximum ziekenfondspatiënten toe te staan. Ook het oprichten van goede zittingslokalen, die door groepen van artsen op verschillende tijden zouden gebruikt kunnen worden, moet organisatorisch te verwezenlijken zijn. Het geven van subsidies of voorschotten om dit tot stand te brengen door gezamenlijke ziekenfondsen verdient overweging.

6. Overwogen moet worden, of men geen regeling kan maken, waardoor de ziekenfondspatiënt eenvoudige geneesmiddelen (watten, boorwater, vaseline, aspirine, enz.) kan krijgen zonder raadplegen van den arts. Hetzij gratis, hetzij tegen sterk gereduceerden prijs.

7. Opvoeding van de artsen. Cursussen in eenvoudige praktische psychologie door psychiaters, die vooral van de problemen van de sociaal minder bevoorrechten ervaring hebben. Opvoeding door de medische pers, waarbij er altijd weer op gewezen wordt, dat de arts door zelf-analysen (dit behoeft geen diepte-psychologie te zijn) zich steeds weer moet leeren om onbevangen tegenover zijn patiënten te blijven staan en open te blijven voor hun klachten en bezwaren.

8. Opvoeding van het patiënten-publiek door toezending aan alle ziekenfondsleden van een blaadje, dat op smakelijke wijze eenvoudige hygiënische en paedagogische problemen behandelt. Hier zouden telkens casuïstisch kleine conflicten patiënt—arts moeten worden behandeld, waarbij de schuld van beide zijden eerlijk zou moeten worden aangewezen. De artsen zouden hierin moeten schrijven, maar anoniem. Elke schijn van reclame of bedillen van collega's moet worden vermeden.

Ik meen, dat in een gematigde toepassing van punt 1, 2, 3 en 4, een goede regeling van punt 5 en 6 iets kan worden gedaan om de materiele grondslagen voor een verbetering te scheppen, maar dat de kern van het probleem gezocht moet worden in punt 7 en 8 en dat dit met den grootsten ernst en intensief moet worden ter hand genomen, wanneer men wil, dat eindelijk het woord van STOKVIS eens niet meer zal kunnen worden herhaald, die zeide „mijn beste leerlingen heb ik in de ziekenfondspraktijk zien ten onder gaan”.

Amsterdam, October 1945.

VAN HET VOORLOOPIG HOOFDBESTUUR

BESCHRIJVINGSBRIEF

VOOR DE BUITENGEWONE ALGEMEENE VERGADERING, TE HOUDEN OP ZATERDAG 29 DECEMBER 1945, DES NAMIDDAGS TE TWEE UUR EN OP ZONDAG 30 DECEMBER 1945, DES MORGENS TE TIEN UUR, IN DE KLEINE ZAAL VAN DEN STADSSCHOUWBURG TE UTRECHT.

I. Opening der vergadering door den voorzitter, op Zaterdag 29 December 1945, des namiddags te twee uur.

II. Het opnemen van de vertegenwoordigde afdelingen, van de namen harer afgevaardigden en van het aantal stemmen¹⁾.

III. Het goedkeuren van het verslag der op 1 en 2 September 1945 gehouden algemeene vergadering (zie Mededeelingenblad No. 4 en No. 5).

IV. Herdenking bibliothecaris Maatschappij.

V. Mededeelingen, betreffende het door het Hoofdbestuur gevoerde beleid.

VI. Weder-oprichting van de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst.

Door de volgende beslissing van het Nederlandsch Beheersinstituut, is de opheffing en het in liquidatie-treden van de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst ongedaan gemaakt:

„Het Nederlandsche Beheersinstituut, ten deze handelende als ingevolge art. 7 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (No. E 100) door den Raad voor Rechtsherstel aangewezen om dezen laatste bij de uitvoering van een gedeelte zijner taak, waartoe behoort het geven van beschikkingen als hieronder bedoeld, te vertegenwoordigen;

Gezien het verzoekschrift d.d. 25 October 1945 van Dr. J. J. BRUTEL DE LA RIVIÈRE, arts, wonende te Deventer en Dr. F. WIBAUT, arts, wonende te Amsterdam, die op den 19den December 1941 leden waren van de na te noemen vereeniging;

Overwegende, dat het verzoekschrift strekt tot het met terugwerkende kracht ongedaan maken van het opheffen en het in liquidatie-treden van de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst, gevestigd te Amsterdam en tot benoeming van 15 leden in het Hoofdbestuur van genoemde vereeniging;

Overwegende, dat genoemde vereeniging rechtspersoonlijkheid bezat, doch dat zij is opgeheven en in liquidatie getreden op 19 December 1941;

Overwegende, dat requestanten op grond van hun voormelde hoedanigheid aangemerkt moeten worden als belanghebbenden in den zin van art. 108 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer;

Overwegende, dat termen aanwezig zijn om het verzoek in te willigen in voege als hierna omschreven;

Gezien de artikelen 99, 105 en 106 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer;

¹⁾ Afvaardiging en het stemmental zullen weer volgens het H.R. worden geregeld.

Beschikkende op het verzoekschrift:

Maakt ongedaan het opheffen en het in liquidatie-treden van de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst, gevestigd te Amsterdam;

Bepaalt, dat deze ongedaanmaking geschiedt met terugwerkende kracht in dier voege, dat de ongedaanmaking ingaat op 19 December 1941;

Benoemt tot leden van het Hoofdbestuur van genoemde vereeniging de Heeren:

Dr. J. J. BRUTEL DE LA RIVIÈRE, te Deventer, met de functie van voorzitter.

Dr. F. WIBAUT, te Amsterdam, met de functie van secretaris-penningmeester.

J. A. J. BARNHOORN, arts, te 's-Gravenhage.

Prof. Dr. J. G. G. BORST, te Amsterdam.

J. CORNELIS, arts, te Utrecht.

M. A. J. JANSMA, arts, te Warffum.

Dr. B. CH. LEDEBOER, te Haarlem.

Dr. W. F. NOORDHOEK—HEGT, te 's-Gravenhage.

J. H. PANNEKOEK, arts, te Almelo.

Dr. J. M. PLANTEYDT, te Noordwijk a/Zee.

Dr. J. ROORDA, te Haarlem.

Dr. J. L. H. SPECKEN, te Eindhoven.

Dr. C. T. VAN VALKENBURG, te Amsterdam.

Dr. W. P. J. A. WEEBERS, te Nijmegen.

Dr. A. v. D. ZWAN, te Groningen.

Aldus gedaan en gewezen te 's-Gravenhage op den dertigsten October 1900 vijf en veertig”.

Door dit besluit is de Maatschappij weer tot leven gewekt. De Statuten hebben weder hun volle geldigheid. Wat het H.R. betreft, moet worden opgemerkt, dat talrijke artikelen door de plaats gehad hebbende onderbreking onuitgevoerd en ten deele ook onuitvoerbaar zijn.

Bovendien is het op dit oogenblik aangewezen te overwegen, in hoeverre men de vroegere organisatie van de Maatschappij onveranderd wil laten voortbestaan.

In verband hiermede rust, volgens art. 73 bis, op het Hoofdbestuur de taak om door voorloopige beslissingen en tijdelijke buiten-werking-stelling van en toevoeging van artikelen aan het H.R., dit aan te passen aan de behoeften van het oogenblik. Alle kleine hieruit voortvloeiende wijzigingen kunnen nog niet in alle details worden overzien. De meest belangrijke en urgente wijzigingen vinden hun uitdrukking in de volgende besluiten.

Voorloopige beslissingen van het Hoofdbestuur, ingevolge art. 73 bis van het H. R..

1. Al degenen, die op 19 December 1941 lid waren van de Maatschappij, doch door de bevoegde instanties niet zijn toegelaten tot het M.C., zijn (tot nadere beslissing van de Algemeene Vergadering) geschorst in hun lidmaatschap der Maatschappij.
2. Het Hoofdbestuur bestaat voorloopig uit vijftien, resp. zestien leden, in plaats van de in art. 55 van het H.R. genoemde aantallen van negen, resp. tien.
3. Op het tijdstip der herleving zijn de afdelingen van het M.C. de afdelingen van de herleeftde Maatschappij. De besturen der M.C.-afdelingen zijn besturen dezer Maatschappij-afdelingen. De op initiatief

van het M.C. gekozen Afdeelingssraden en de door het Hoofdbestuur aangewezen instanties, met name de Raad van Beroep en de S.R.C., zetten in den huidige vorm voorloopig hun werkzaamheden als organen der Maatschappij voort.

4. De Commissie voor de Geldmiddelen, de Centrale Commissie voor de Beroepsbelangen, de Huisartsen-Commissie, de Specialisten-Commissie, de Sociaal-hygiënische Commissie, de Tijdschriftcommissie en de Commissie van het Ondersteuningsfonds worden voorloopig buiten werking gesteld.

Overeenkomstig het laatste lid van art. 73 bis van het H.R., worden bovenstaande beslissingen door het Hoofdbestuur ter bekrachtiging aan de Algemeene Vergadering voorgelegd.

VII. *Voorstellen van het Hoofdbestuur.*

In aansluiting aan bovenstaande voorloopige maatregelen, stelt het Hoofdbestuur de Algemeene Vergadering voor te besluiten overeenkomstig de hiervolgende voorstellen 1—6:

1e Voorstel: In art. 35 van het H.R. wordt tusschen *c.* en „In bijzondere gevallen” het navolgende toegevoegd:

Als lid van de Maatschappij kunnen door het Hoofdbestuur worden geschrapt:

- a. zij, die gedurende de bezetting lid der N.S.B. zijn geweest;
- b. zij, die gedurende de bezetting lid van het Medisch Front zijn geweest;
- c. zij, die voor of tijdens de bezetting een houding hebben aangenomen, welke gegronde reden geeft voor de verwachting, dat zij niet de getrouwe medewerking aan het herstel van het Vaderland zullen verleenen;
- d. zij, die op eenigerlei andere wijze in ernstige mate te kort zijn geschoten in het betrachten van de juiste houding, in verband met de bezetting.

Deze bevoegdheid wordt het Hoofdbestuur slechts voor de jaren 1945 en 1946 toegekend.

2e Voorstel: De door het Hoofdbestuur toegepaste schorsing der niet-M.C.-leden wordt opgeheven met ingang van 29 December 1945. Alle artsen, die op 19 December 1941 lid waren van de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst, worden beschouwd ook thans lid te zijn der Maatschappij, behoudens zij, die krachtens art. 35, toevoeging, door het Hoofdbestuur zijn geschrapt. Om administratieve redenen is het echter noodzakelijk dat zij zich aanmelden als lid, zoowel bij den secretaris van hun afdeeling, als bij het Hoofdbestuur. Voor de leden van het M.C. zal deze aanmelding collectief geschieden door de secretarissen der M.C.-afdeelingen.

Artsen, die wel lid van het M.C. zijn, maar in 1941 geen lid waren van de Maatschappij, moeten zich bij de secretarissen van de afdeeling aanmelden, waarbij deze aanmelding volgens art. 11 H.R. wordt behandeld.

Toelichting.

Bij Besluit van het Nederlandsche Beheersinstituut, door den Raad van Rechtsherstel daartoe aangewezen, is de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst herrezen en wel met terugwerkende kracht tot den datum van opheffing, te weten 19 December 1941.

Tot Hoofdbestuur is benoemd het thans in functie zijnde Hoofdbestuur. Dit besluit houdt niet in, dat de Maatschappij in het bezit wordt gesteld van haar bezittingen. Hiertoe moet rechtsherstel worden aangevraagd

en wel vóór 20 Februari 1946. Het is ons bekend, dat de verschillende fondsen der Maatschappij in tact zijn en dat het totale bezit der Maatschappij aan geld waarschijnlijk een vermeerdering zal toonen, als gevolg van belangrijke baten, voortvloeiend uit de werkzaamheden van het B.U.A..

De herleving van de Maatschappij is op andere wijze tot stand gekomen als door het Hoofdbestuur was gedacht en gehoopt. Het Hoofdbestuur had zich voorgesteld, dat het M.C. zou worden erkend als de artsenorganisatie, die in de plaats der Maatschappij was getreden en dat de rechten en verplichtingen der Maatschappij op het M.C. zouden overgaan. Deze gedachte van het Hoofdbestuur kon niet worden verwezenlijkt, op grond van juridische bezwaren. De wijze om de Maatschappij te doen herleven brengt met zich, dat de Statuten en het Huishoudelijk Reglement weer van kracht zijn geworden, brengt eveneens met zich, dat allen, die op 19 December 1941 lid van de Maatschappij waren, thans eveneens weer lid zijn. Deze stand van zaken geeft aanleiding tot de volgende vaststellingen:

De leden, die voor het lidmaatschap der Maatschappij hebben bedankt na de opneming van den voorzitter van Medisch Front als adviseerend lid in het Hoofdbestuur der Maatschappij, zijn, volgens het H.R., ook thans lid van de Maatschappij, daar het lidmaatschap ophoudt een half jaar na den datum van opzegging en deze periode niet verstreken was op het tijdstip van opheffing der Maatschappij.

Lid der Maatschappij zijn eveneens alle artsen-niet-M.C.-leden, hieronder begrepen de N.S.B.-ers en Medisch Fronters, die op 19 December 1941 lid waren.

M.C.-leden, die op 19 December 1941 geen lid waren van de Maatschappij, moeten zich volgens artikel 11 H.R. bij den secretaris hunner afdeling aanmelden.

Het is voor elk M.C.-lid duidelijk, dat met de op deze wijze herleeftde Maatschappij een toestand is ontstaan, welke niet kan worden aanvaard, omdat deze ten eenenmale in strijd is met de algemeen in het M.C. gehuldigde opvatting, dat het M.C. in eerste instantie en wel op de eerste Algemeene Vergadering na de herleving van de Maatschappij zal bepalen, welke criteria voor toelating tot de Maatschappij zullen worden gesteld. In overeenstemming met deze opvatting is het Hoofdbestuur van meening, dat er een dringende en spoedeisende reden is om voorloopig slechts die leden van de Maatschappij te erkennen, die leden van het Medisch Contact zijn, en heeft het Hoofdbestuur gebruik gemaakt van zijn bevoegdheid, krachtens art. 73 bis, 1e alinea van het H.R., om voorloopig van het lidmaatschap uit te sluiten alle andere artsen, die op 19 December 1941 lid waren der Maatschappij.

De bedoeling van de voorloopige beslissing van het Hoofdbestuur, vermeld onder (blz. 133) is de afdelingen en besturen van het Medisch Contact in functie te laten, om de werkzaamheden van de Maatschappij weer op gang te krijgen. De mogelijkheid van toekomstige wijzigingen, zoowel in de afdelingen als in de besturen, met inachtneming van de geldende reglementaire bepalingen, wordt daardoor uiteraard niet aangetast.

Wat betreft de samenstelling van het Hoofdbestuur wordt voorgesteld den tegenwoordigen toestand te handhaven tot de Algemeene Vergadering van 1946 de algeheele reorganisatie ter hand kan nemen.

Het Hoofdbestuur had gehoopt, dat op het tijdstip van herleving der Maatschappij een regeling zou zijn getroffen voor de beroepszuivering, en dat de toelating tot de Maatschappij in samenwerking met reeds ingestelde Voorlichtingscommissie i.z. Beroepszuivering zou kunnen worden geregeld. Waar de beroepszuivering nog in het stadium van voorbereiding verkeert

en de herleving der Maatschappij reeds heeft plaats gevonden, is deze hoop vervlogen. Dientengevolge is het Hoofdbestuur voor de opgave gesteld zelfstandig een voorstel omtrent toelating te doen. Het Hoofdbestuur heeft dienaangaande overwogen, dat de houding van een arts ten opzichte van het artsenvernet, niet het criterium mag zijn voor toelating tot de Maatschappij. Integendeel, na de onvermijdelijke overgangsperiode, direct na de bevrijding, behoort, naar de meening van het Hoofdbestuur, een discriminatie tusschen M.C.-leden en niet-M.C.-leden een einde te nemen en dient een zooveel mogelijk alle artsen omvattende Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst het werk van den wederopbouw ter hand te nemen. Het blijft ter beoordeeling van de gezamenlijke artsen, aan welke collegae zij daarbij de leidende plaatsen willen toebedeelen. Dat voorloopig een uitzondering dient te worden gemaakt voor de categorieën, genoemd in de voorgestelde toevoeging aan art. 35, onder de punten 1—4, behoeft, naar de meening van het Hoofdbestuur, geen betoog. Het Hoofdbestuur is echter van meening, dat deze uitsluiting beperkt moet blijven tot de notoire gevallen, en dat deze beoordeeld moeten worden door het Hoofdbestuur, teneinde een landelijk gelijke rechtsbedeeling te waarborgen. Het Hoofdbestuur wenscht zich in dezen terzijde te doen staan door een advies-college en heeft daartoe aangezocht de boven genoemde Voorlichtingscommissie, bestaande uit Prof. Dr. G. C. HERINGA, voorzitter; J. H. PANNEKOEK, A. M. MOOY, Dr. A. v. D. ZWAN en Mr. J. DE VREEZE, welk comité zich reeds intensief met deze materie heeft beziggehouden, met het oog op de voorbereiding van de beroepszuivering.

Het Hoofdbestuur stelt zich voor, voor de schrapping ingevolge de toevoeging aan art. 35 van het H.R., een procedure vast te stellen, welke enerzijds een snelle afdoening mogelijk maakt, anderzijds met de belangen van de betrokkenen zooveel mogelijk rekening houdt. Ten aanzien van de toelating van geschorste leden tot de ziekenfondspraktijk stelt het Hoofdbestuur zich op het standpunt, dat het art. 245 van het H.R. zoodanig wordt toegepast, dat de leden, bedoeld onder punt 1 van het besluit van het Hoofdbestuur als deelnemer-arts aan de Maatschappij-ziekenfondsen en de ziekenfondsen, waarmede de Maatschappij een overeenkomst heeft gesloten, worden behouden.

Voor de categorieën, vallende onder de toevoeging aan art. 35, zal discriminatie worden toegepast, zoodanig dat als uitzondering en in overleg met de Voorlichtingscommissie toestemming kan worden verleend als deelnemer-arts aan deze ziekenfondsen te blijven medewerken.

Het Hoofdbestuur wenscht de beperking der uitsluiting tot de notoire gevallen, omdat de herrezen Maatschappij zooveel mogelijk artsen moet omvatten, ten einde inderdaad de vertegenwoordigster der Nederlandsche artsen te zijn, als zoodanig zich naar buiten te kunnen doen gelden en deze positie te kunnen gebruiken tot het krachtig nastreven van de omvattende taak, welke de Maatschappij zich in haar statuten heeft gesteld.

3e Voorstel:

- a. De leden der herleeftde Maatschappij zijn verplicht als bijzondere bijdrage te betalen aan den penningmeester hunner afdeling 4 maal het bedrag der jaarcontributie, zooals dat voor het jaar 1941 was vastgesteld.
- b. De artsen, die volgens het oordeel van het bestuur hunner afdeling aan hun financieele verplichtingen jegens het M.C. hebben voldaan, zijn van deze bijdrage vrijgesteld.
- c. Bij verschil van meening over de toepassing van dit artikel beslist het Hoofdbestuur. Het Hoofdbestuur zal het bedrag der bijdrage vaststellen in gevallen; onder a. en b. niet voorzien. In bijzondere gevallen

kunnen de leden een verzoek om vrijstelling of vermindering van de bijdrage richten tot het bestuur hunner afdeling, waarna die het verzoek met zijn advies voorlegt aan het Hoofdbestuur, dat dan een beslissing neemt.

Toelichting.

Wanneer het Medisch Contact zich nu oplost in de herrezen Maatschappij, rijst de vraag wat er met de M.C.-geldten moet geschieden. De M.C.-bijdragen zijn bijeengebracht om het verzet mogelijk te maken en beteekenden voor de leden een verzekering. Het restant, nadat aan de loopende verplichtingen is voldaan, wil het Hoofdbestuur in handen der nieuwe Maatschappij stellen om daaruit een fonds te vormen, waarvan de bestemming nader zal worden geregeld. Het is echter billijk, dat de niet-M.C.-leden in dit fonds het hunne bijdragen. Een logische bijdrage is een contributie over de jaren 1942 tot en met 1945, waarin geen Maatschappij-contributie werd betaald. Deze bedragen zullen in hetzelfde fonds gestort worden.

4e Voorstel: In art. 55 van het H.R. wordt gelezen in plaats van „negen” en „tien”: „vijftien” en „zestien”.

5e Voorstel: De contributie voor het jaar 1946 wordt vastgesteld op f 20.—.

6e Voorstel: De besluiten van de Algemeene Vergadering van het Medisch Contact, gehouden op 16 en 17 Juni 1945 en op 1 en 2 September 1945 worden door de Maatschappij overgenomen.

Inzake het Besluit Ziekenbriefjes (Zie Mededeelingenblad No. 4, bladz. 56) stelt het voorloopig H.B. de volgende wijzigingen voor:

- a. Het slot van de eerste alinea van punt 1, luidende:
„en geen mededeelingen over bezoek aan het spreekuur te zullen doen”
te doen vervallen, en daarvoor in de plaats te lezen:
„en alleen mededeelingen over het bezoeken van spreekuren te doen
door onderteekening van een door den vrager reeds ingevuld briefje,
waarop door den arts uitsluitend het uur van vertrek wordt ingevuld”.

Toelichting.

In verschillende afdelingen zijn ten opzichte van deze spreekuur-briefjes moeilijkheden gerezen. De Stichting van den Arbeid heeft gevraagd of het standpunt in dezen niet kon worden herzien. Het Hoofdbestuur is van oordeel:

1. dat het een belang der volksgezondheid is, dat patiënten niet door loonderving worden geremd in het inroepen van noodzakelijke medische hulp;
2. dat het uitkeeren van loon voor verzuim wegens doktersbezoek niet moet worden belemmerd;
3. dat het een redelijke eisch is, dat in dezen voor misbruiken wordt gewaakt, en dat het niet doenlijk is om dit te doen zonder medewerking van den behandelenden arts.
4. dat er tegen het spreekuurbriefje in dezen vorm geen principieel bezwaar behoeft te bestaan en dat de te nemen moeite voor den arts zeer gering is.

- b. punt 3, b, 1 en 2 als volgt te lezen:
„betreffende levensmiddelen, kleeding, gas, electriciteit, kolen, enz., anders dan volgens de voorschriften, vervat in het Boekje „Regeling voor de distributie van ziekenvoedsel”, uitgegeven door den Gezondheidsraad, 3e druk, Augustus 1943, en volgens de eventueel hierin aan te brengen wijzigingen en hieraan toe te voegen aanvullingen, voor zoover uit de Mededeeling van deze veranderingen blijkt, dat zij zijn tot stand gekomen met toestemming van het H.B.”.

Toelichting.

De uitvoering van het besluit geeft moeilijkheden o.a. doordat de redactie van punt 3, b, 1 en 2, niet in alle gevallen voldoende zekerheid blijkt te geven omtrent briefjes, welke wel en niet mogen worden afgegeven.

VIII. Overzicht financiën.

IX. Bespreking over benoeming secretaris-penningmeester Maatschappij.

X. Rondvraag.

XI. Sluiting.

Amsterdam, 29 November 1945.

DE VERVOERSMOEILIKHEDEN.

Het H.B. geeft bekendheid aan onderstaande correspondentie inzake het verkrijgen van vervoermiddelen voor artsen.

MEDISCH CONTACT.

3277/45

Amsterdam, 27 October 1945.
Keizersgracht 327.

Aan Zijne Excellentie den Minister van
Verkeer en Energie,
te 's-Gravenhage.

Namens het Medisch Contact hebben wij de eer de aandacht van Uwe Excellentie te vragen voor het navolgende:

1. De artsen hebben gedurende de bezetting hun werk onder uitermate moeilijke omstandigheden moeten verrichten, welke een maximum aan geestelijke en fysieke inspanning met zich brachten.
2. Na de bevrijding koesterden zij de verwachting, dat deze moeilijkheden zouden verminderen en dat zij, waar noodig, bij de regeering een open oor zouden vinden voor het overwinnen van moeilijkheden in hun werk wegens het belang van dit werk voor de volksgezondheid.
3. In deze verwachting zijn zij aanvankelijk niet teleurgesteld. Een van de grootste bezwaren, waarmede de artsen te kampen hebben, is het gebrek aan transportmiddelen. Te dien opzichte is reeds in Juli jl. door den Minister-President toegezegd, dat de artsen voorrang zouden krijgen bij de toewijzing van auto's en andere vervoermiddelen.
4. Het is thans eind October. In de afgelopen maanden is zeer veel moeite gedaan door de artsen individueel, door zoogenaamde Noodcommissies van het Medisch Contact en door de Vereniging van Artsen Automobilisten, bij particulieren, bij het Militair Gezag, bij de Rijksverkeers-

inspectie en bij het Regeeringsdirectoraat Motorvoertuigen voor het verkrijgen van auto's, en, bij gebreke van deze, voor motoren en zelfs rijwielen.

Al deze pogingen hebben een zeer onvoldoende resultaat opgeleverd. Het aantal toegewezen auto's is zeer gering en op den huidigen dag bestaat nog een dringende behoefte aan zeker 1500 auto's voor artsen, en aan een nog veel grooter aantal rijwielen.

5. Dagelijks bereiken ons ontstellende berichten. Een arts heeft als eenig vervoermiddel voor zijn uitgestrekte plattelandspraktijk een rijwiel met houten banden. Tal van artsen hebben hun werk moeten staken wegens ziekte tengevolge van te groote fysieke inspanning en vele anderen brengen hun gezondheid ernstig in gevaar.
6. Intusschen zijn er aanwijzingen, dat gevorderde auto's naar België worden uitgevoerd en daar worden verkocht.
Het komt nog voor, dat auto's van artsen in beslag genomen worden en alle pogingen om deze terug te bekomen, vruchteloos blijven.
Het komt voor, dat de R.V.I. auto's aan artsen toewijst, welke volkomen onbruikbaar zijn door het ontbreken van vitale onderdeelen.
In stede van de te verwachten hulp, lijkt deze handelwijze meer op hoon.
7. Het R.D.M. heeft de toezegging gedaan dat, uit de te verwachten pool van 2000 auto's, voor de artsen 250 beschikbaar zullen worden gesteld.
Gelet op de toezegging van den Minister-President, vermeld onder 3, kan slechts worden geconstateerd, dat deze toezegging niet gestand is gedaan.
Wat beteekent voorrang, wanneer uit een totaal van 2000, en een dringende behoefte aan 1500 auto's, 250 worden toegewezen?
8. Indien deze noodtoestand niet wordt opgeheven, zal de geneeskundige verzorging der bevolking in de naaste toekomst ernstig te kort komen, doordat de fysieke krachten der artsen te kort schieten om hun werk in den noodigen omvang en met de noodige zorg te blijven verrichten. De toestand wordt in belangrijke mate verscherpt door de tewerkstelling van eenige honderden artsen in militair verband.
9. Maar bovendien dreigen gevaren uit hoofde van de teleurstelling der artsen over de geheel onvoldoende bevrediging van hun gerechtsvaardigde verlangens, van hun verbittering, doordat zij zoovele personen in auto's zien rijden, die deze niet of in veel mindere mate dan zij voor hun werk behoeven, welke gevoelens nog versterkt worden door de geprikkeldheid, die het onvermijdelijk gevolg is van oververmoeidheid.
10. In Amsterdam bestaan plannen tot het weigeren van medische verklaringen aan alle instanties, teneinde op deze wijze eenige verlichting te verkrijgen in den onhoudbaren toestand.
In Rotterdam is een persbericht verschenen, waarin wordt medegedeeld, dat al spoedig slechts de in levensgevaar verkeerende zieken zullen kunnen worden bezocht.
In Den Haag heerscht eveneens groote onrust onder de artsen.
Ook uit andere deelen des lands bereiken ons uitingen van groote ontevredenheid over het allervergevoelste gebrek aan medewerking der officieele instanties tot opheffing van den noodtoestand, waarin de artsen verkeerden door de onvoldoende transportmiddelen.

Het bovenstaande moge Uwe Excellentie een beeld geven van den ernst der beroering in de artsenwereld en de gevolgen, welke een bestending van haar oorzaak voor de volksgezondheid zal hebben.

Wij doen een dringend beroep op Uwe Excellentie, het opheffen van den geschetsten noodtoestand zoo spoedig mogelijk en zooveel mogelijk te bevorderen.

HET MEDISCH CONTACT,

J. J. BRUTEL DE LA RIVIÈRE, *Voorzitter.*
F. WIBAUT, *Secretaris-Penningmeester.*

Op dezen brief werd het volgende antwoord ontvangen:

MINISTERIE VAN VERKEER EN ENERGIE.

No. 15756/14377

afd. Vervoerwezen, Hoofdbur. Wegvervoer.

12 November 1945.

Sectie Personenvervoer.

Bericht op schr. van 27 Oct. 1945

No. 3277/45

Betreffende toewijzing motorvoertuigen,
aan artsen.

Naar aanleiding van Uw schrijven van 27 October j.l. No. 3277/45, deel ik U mede, dat als eerste maatregel, ter leniging van den nood aan vervoermiddelen onder de artsen, niet 250, doch 500 motorvoertuigen (motorrijwielen en auto's) ter beschikking van de medici zullen worden gesteld.

Een dezer dagen zijn ca. 250 motorvoertuigen aan diverse doktoren toegewezen. De aanwijzing van deze doktoren heeft plaats gehad door den Hoofdinspecteur van de Volksgezondheid. De toewijzing van de overige vervoermiddelen zal volgen, onmiddellijk na de ontvangst van aanvullende opgave van de zijde van de Hoofdinspectie.

HET HOOFD VAN DE AFD. VERVOERWEZEN.

Aan het Bestuur van
Medisch Contact
te Amsterdam.

(w.g.) Handteekening onleesbaar.

Het resultaat onzer pogingen blijft vooralsnog bedroevend slecht. Het geringe aantal der toegewezen auto's blijft een grievende teleurstelling. Is het aantal beschikbare auto's werkelijk zoo klein? Zullen wij er op kunnen rekenen, dat de toegewezen voertuigen inderdaad in goeden staat zijn, ja zullen zij, behalve toegewezen, ook afgeleverd worden? Helaas moeten wij ten opzichte van al deze punten in afwachting blijven. En de nood onder de artsen steigt. De patienten komen te kort!

Noodcommissie en Hoofdbestuur blijven werkzaam! Hopen wij, dat de „Prioriteitscommissie”, welker instelling is vermeld in de rubriek „Distributie” van dit nummer van het Mededeelingenblad (blz. 141) een eerste stap zal blijken op den weg naar verbetering!

AANMELDINGSFORMULIEREN NEDERL. ARTSENKAMER.

De afdeeling Zaanland maakt er ons opmerkzaam op, dat de lijst van artsen, die het Aanmeldingsformulier voor de Nederlandsche Artsenkamer hebben ingevuld, op verscheiden plaatsen ter algemeene bekendheid van Medisch Contact-leden is gebracht.

Een aantal van de op deze lijst vermelde collegae heeft dit formulier ingevuld met toestemming van het Centrum van Medisch Contact. Deze toestemming is gedurende zeer korten tijd gegeven, omdat de moeilijkheden

van vestiging voor jonge collegae, zonder deze aanmelding, door het Centrum werden overschat, hetgeen aanleiding is geweest op betreuenswaardige wijze van het streng principieele standpunt af te wijken. Gelukkig is dit slechts een korte afdwaling van den weg geweest.

Echter heeft dit tengevolge dat op de genoemde lijst een aantal collegae voorkomt, wien geen blaam treft. De namen dezer collegae zijn echter niet bekend, zoodat een correctie niet kan plaats vinden. Bij het raadplegen der lijst en beoordeeling van de daarop voorkomende artsen, behoort met deze omstandigheid rekening te worden gehouden.

VAN DE OVERHEID

GENEESKUNDIGE HOOFDINSPECTIE.

Het telefoonnummer van de **Geneeskundige Hoofdinspectie van de Volksgezondheid** (Groenovenstraat 1 te 's-Gravenhage) is:

117115.

DISTRIBUTIE

TOEWIJZING MOTORVOERTUIGEN.

Aangaande toewijzing van motorvoertuigen is de laatst bekend geworden regeling, dat prioriteitsbewijzen provinciaal zullen worden vastgesteld door een Commissie, bestaande uit:

1. Inspecteur Volksgezondheid.
2. Rijksinspecteur voor het verkeer.
3. Vertegenwoordiger M.C.
4. Vertegenwoordiger V.V.A.A.

PETROLEUM.

Naar aanleiding van een ingekomen brief van collega C. S. Nout te Heemstede, zij medegedeeld, dat het Rijksbureau voor Genees- en Verbandmiddelen, Vondelstraat 11, Amsterdam, aan hen, die er om vragen, petroleum beschikbaar stelt voor het uitkoken van instrumenten.

GROENTEN EN FRUIT.

De Geneeskundig Hoofdinspecteur van de Volksgezondheid, C. BANNING, bericht dd. 13 November 1945:

In aansluiting op hetgeen ik de vorige maand reeds berichtte betreffende de distributie van groente en fruit, deel ik U thans nog mede, dat, behalve de diabetici, ook de lijders aan spruw en coeliakie in aanmerking kunnen komen voor een extra toewijzing van fruit.

LEVERTRAAN.

De Directeur van het Rijksbureau voor Genees- en Verbandmiddelen, Dr. J. W. BIRZA, bericht, dat *levertraan* is vrijgegeven.

ZIEKENFONDSWEZEN

VERHOOGING WELSTANDSGRENS.

Het voorl. H.B. ontving van het Staatstoezicht op de Ziekenfondsen het verzoek zijn oordeel te geven over event. verhooging van de welstandsgrens. Het heeft dit gedaan met den volgende brief:

4172/45

Amsterdam, 19 November 1945.
Keizersgracht 327.

Weledelgestrenge Heer,

Ons oordeel wordt gevraagd over het voorstel van de Stichting van den Arbeid tot verhooging van de loongrens voor de sociale verzekering van f 3000.— tot f 3750.—. De beoordeeling van de hoogte van deze loongrens is geen medische aangelegenheid. Zij wordt dit slechts door de koppeling van het Ziekenfondsenbesluit aan de Ziektewet, waardoor de loongrens voor de sociale verzekering samenvalt met de welstandsgrens voor de ziekenfondsen.

Wij achten het gewenscht op den voorgrond te plaatsen, dat de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst in 1911 zich met den grootsten nadruk heeft uitgesproken tegen deze koppeling en het daaruit voortvloeiende samenvallen van loongrens voor de sociale verzekering en welstandsgrens voor de ziekenfondsen.

De argumenten, die daarbij zijn aangevoerd, hebben voor ons hun volle waarde behouden en het is dan ook alleen te wijten aan het feit, dat het Ziekenfondsenbesluit tijdens de bezetting is ingevoerd, dat de artsen niet hebben geprotesteerd. Wij zijn dan ook van meening, dat deze toestand niet bestendig kan worden en dat een herziening van het Ziekenfondsenbesluit op korten termijn aan de orde dient te worden gesteld.

De welstandsgrens is een noodzakelijke factor in de regeling van het Ziekenfondswezen, omdat de gezondheidszorg door bemiddeling van de ziekenfondsen naar onze meening beperkt dient te blijven tot die groep der bevolking, welke financieel niet in staat is de kosten van de gezondheidszorg volgens het laagste tarief van de particuliere praktijk zelf te dragen.

Onze meening in dezen berust niet alleen op de overweging, dat de honoreering der artsen door de ziekenfondsen lager is dan het laagste tarief in de particuliere praktijk, maar tevens ook op de overweging, dat de ziekenfondshulp bij den thans heerschenden toestand onbevredigend is, en wel in dubbel opzicht: voor de artsen, omdat deze vorm van beroepsuitoefening geen bevrediging schenkt; de wijze, waarop vele aangeslotenen bij de ziekenfondsen gebruik maken van geboden hulp, belast den arts met werkzaamheden, die, zoowel door hun aard, als omvang, het peil der beroepsuitoefening drukken en de arbeidsvreugde illusoir maken; voor de verzekerden, omdat zij het gevoel hebben minder goed behandeld te worden dan patiënten in de particuliere praktijk. Beide overwegingen, maar vooral de eerste, maken de gezondheidszorg door middel der ziekenfondsen, ook uit het oogpunt der volksgezondheid, onbevredigend.

Voor het doel van deze beschouwing achten wij het onnoodig nader in te gaan op deze schaduwzijden van de hulpvoorziening door de ziekenfondsen, en de oorzaken daarvan in het licht te stellen.

Het is voldoende, dat hier tot uitdrukking komt, dat er voor ons motieven van verschillende aard zijn, — maar allen zwaar wegend —, welke een verdere uitbreiding van de groep personen, welke geneeskundig verzorgd worden door bemiddeling van de ziekenfondsen, zeer ongewenscht

doet zijn, althans zoolang de organisatie van het ziekenfondswezen niet aan de hoogste eischen voldoet.

Uit dien hoofde verklaren wij sterke tegenstanders te zijn van de thans voorgestelde verhooging van de welstandsgrens terwijl wij tegelijkertijd er op wijzen, dat de thans bestaande welstandsgrens, zonder overleg met de artsen en tegen hun wensch tot stand is gekomen en dat het hun voor-nemen is deze welstandsgrens te zijner tijd tot een punt van bespreking te maken.

Hoogachtend,

HET MEDISCH CONTACT:

(w.g.) J. J. BRUTEL DE LA RIVIÈRE.

Aan het Staatstoezicht op de ziekenfondsen

ter attentie van den Weled. Gestr. Heer Mr. L. V. LEDEBOER

Singel 250

Amsterdam.

MAATSCHAPPIJ-ZIEKENFONDSEN.

Het volgende schrijven werd door het H.B. gericht aan de Besturen der Maatschappij-Ziekenfondsen:

Zooals U zich zult herinneren is gedurende de bezetting een bundeling van de Maatschappij-ziekenfondsen tot stand gekomen, in den vorm van een Stichting, welke Stichting echter na een kortstondig bestaan door de Duitschers is opgeheven.

Het dagelijksch bestuur van de voormalige Stichting, de Heeren F. C. NIEUWENHUYZEN en H. J. M. BARTELS, hebben het initiatief genomen opnieuw een band te leggen tusschen de Maatschappij-ziekenfondsen.

Dit initiatief heeft de volle instemming van het H.B. van het Medisch Contact en deze circulaire heeft tot doel het plan van de bovengenoemde heeren tot werkelijkheid te doen worden.

Een band tusschen de Maatschappij-ziekenfondsen is thans zelfs urgent te achten, o.a. teneinde een vertegenwoordiger van deze fondsen te kunnen voordragen als lid van een Ziekenfondsraad, welke door de Regeering zal worden ingesteld.

Van de verschillende mogelijkheden om zulk een band te leggen, acht het H.B. den vorm van een federatie de meest doeltreffende, omdat zij aan de fondsen en aan het Medisch Contact de minste beperkingen oplegt, hetgeen vooral van belang is met het oog op den overgangstoestand, waarin thans zoowel het Medisch Contact als het ziekenfondswezen verkeerden.

Anderzijds schept zij de mogelijkheid tot een nauw contact tusschen de fondsen, zonder dit dwingend op te leggen, zoodat een natuurlijke groei kan plaats vinden, aangepast aan de behoeften, welke zullen blijken te bestaan.

Het H.B. verzoekt de besturen der Maatschappij-ziekenfondsen aan het Bureau van het Medisch Contact te willen mededeelen of zij tot deze federatie willen toetreden.

Wegens de urgentie van het kiezen van een vertegenwoordiger in den Ziekenfondsraad, heeft het H.B. het gewenscht geoordeeld, vooruitlopend op de instemming der fondsen, al vast een vergadering vast te stellen van vertegenwoordigers der fondsen, waar een bestuur kan worden gekozen en een vertegenwoordiger in den Ziekenfondsraad worden voorgedragen; waar verder van gedachten kan worden gewisseld over de taak der federatie en ziekenfondsangelegenheden aan de orde kunnen worden gesteld.

Het H.B. heeft deze vergadering vastgesteld op *Zaterdag 1 December 1945* te Utrecht om *half twee* in het Anatomisch Instituut Veeartsenijkundige Faculteit in de Biltstraat.

Met het oog op de plaatsruimte, kunnen niet meer dan 2 afgevaardigden van elk Maatschappij-ziekenfonds worden uitgenoodigd.

MEDISCH CONTACT,

Dr. F. WIBAUT, arts, *Secretaris-Penningmeester.*

Amsterdam, 23 November 1945.

INGEKOMEN BERICHTEN EN STUKKEN

GESCHIEDENIS VAN HET M.C.

Geachte collegae,

Daar ik op mij genomen heb een geschiedenis van het M.C. te schrijven, kom ik Uw hulp inroepen bij het verzamelen van materiaal.

Wanneer ik den historischen gang van het artsenvetzet alleen vanuit het Centrum bekeek, dan zou het resultaat zeer eenzijdig zijn. Dit verzet was zoo levendig bij de artsen van Nederland, dat het op verschillende plaatsen tegelijk is opgeborreld. Toen er een organisatie was geschapen, voegde zich het verzet snel in deze organisatie, als water in een vat. De ontwikkeling van het verzet en de gebeurtenissen zijn rijk geschakeerd geweest in verschillende deelen van het land. Zal dus de „Geschiedenis van het M.C.” beantwoorden aan de verwachting van de zoo wijd verspreide M.C.-leden, dan moet deze zoo uitvallen, dat ieder van hen er zijn eigen verzet in terug vindt en zegt: „Ja, zoo was het”.

Velen onzer hebben zeker in hun herinnering interessante feiten en gebeurtenissen, die ze graag verduurzaamd willen zien. Ik verzoek U dus vriendelijk mij toe te zenden vóór 1 Februari 1946, het relaas van verzetsgebeurtenissen (bijv. verhooren door den S.D., verblijf in gevangenis of concentratiekamp, de toedracht van het weghalen van Joodsche patiënten uit gestichten, hulp van de doktersvrouwen, interessante gebeurtenissen uit de praktijk, enz. enz.). Wie geen eigen lotgevallen te vertellen heeft, kan allicht iets vertellen over de houding of daden van collegae.

De eensgezindheid, het enthousiasme, de wankelmoedigheid, de tragiek, de humor van het artsenvetzet zullen naast de opsomming der feiten de geschiedenis van het verzet maken tot datgene wat de artsen ervan verwachten.

Ik vertrouw dat U, die meedeed aan den daad van ons artsenvetzet, ook zult medewerken tot het samenstellen van dit boekje, dat de herinnering aan ons strijden en lijden voor onze nakomelingschap zal bewaren.

Dr. J. ROORDA.

Koninginneweg 107, Haarlem.

De redactie ontving verschillende ingezonden stukken, welker strekking h.i. wordt gedekt door het vervolgartikel van coll. WIBAUT, in dit nummer opgenomen. Collega VRIJLANDT uit Utrecht bepleit pensioeneering der ziekenfondsartsen.

ADVERTENTIËN

Gevraagd: ASSISTENT IN PLATTELANDS-PRAKTIJK in Centrum van het land voor eenige maanden. Brieven onder No. 660 J.E. aan Adv. kantoor de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

ASSOCIÉ gezocht in groote **buitenpraktijk** (W. des lands) met later kans op overname. Brieven onder No. 661 J.F. aan Adv. kantoor de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

De Geneeskundige Hoofdinspecteur van de Volksgezondheid roept sollicitanten op naar de betrekking van

INSPECTEUR

IN ALGEMEENEN DIENST,

toegevoegd aan de Geneeskundige Hoofdinspectie, als hoofd van de afdeling „Geestelijke Volksgezondheid”.

Sollicitaties voor 1 Januari 1946 bij den Geneeskundig Hoofdinspecteur, Groenhovenstraat 1 te Den Haag.

Persoonlijk bezoek pas na oproep.

De Psychiatrische Inrichting „Voorburg” te Vught vraagt voor zoo spoedig mogelijk

TWEE INWONENDE ASSISTENTEN.

Sollicitaties te richten aan het Bestuur.

Welke vrouwelijke arts wil alleenstaand meisje, 22 jaar, met opleiding 3 j. H.B.S. en 1 j. Gymnasium (Lyceum) met **eenige ervaring als assistente**, in huis opnemen? Geneigd huish. bezigheden te verrichten, geen aanspraak op hoog salaris of veel vrijen tijd. Brieven onder No. 662 J.G. Adv. kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Jonge man (29 jaar, gehuwd) zoekt werkkring bij **PATHOLOOG-ANATOOM** of in **ZIEKENHUIS**. Opleiding: Mulo, ± 8 jaar verplegingservaring, 2 jaar werkzaam geweest in 'n obductiekamer. Enigszins op de hoogte van het laboratorium-werk, dat in verband staat met de pathologie-anatomie, zoals het snijden van obductie-materiaal en het kleuren daarvan. Genegen te reizen voor zijn werkzaamheden. Brieven onder No. 663 J.H. Advert. kantoor de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

PRAKTIJK ter overname gezocht. Liefst in of om Amsterdam. Brieven onder No. 668 J.N. Adv. kantoor de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Aangeboden aan Prot. arts, goede

PLATTELANDSPRAKTIJK

in 't Westen, dicht bij zee, in mooie omgeving. Flink fixum. U.L.O. ter plaatse. M.O. niet ver af. Contant. Brieven onder No. 664 J.J. Adv. kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

APOTHEKERS-ASSISTENTE zoekt werk bij arts als **assistente** voor spreekuur, apotheek, urine-onderzoek, boekhouding en lichte huish. bezigheden; reeds als zodanig werkzaam geweest. Liefst centrum des lands. Br. onder No. 665 J.K. Adv. kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

ANALIST

bekend met bact. werk, zag zich gaarne geplaatst als **assistent** bij arts of in het lab. van een geneeskundige inrichting. Br. onder No. 666 J.L. Adv. kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Aan Ned. Herv. arts **ter overname aangeboden** een groote doch gemakkelijk te bewerken **PRAKTIJK MET APOTHEEK** in het Noorden des lands. Brieven onder No. 667 J.M. Advert. kantoor de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

MEDISCH ANALISTE zoekt werkkring in Amsterdam.

Adres: T. NAUTA, Koningslaan 111, Utrecht.

TE KOOP GEVRAAGD:

Ergebnisse der inn. Medizin u. Kinderhk., band 42 en 43 (1932). Brieven aan D. Hoogendoorn, Stationsweg 3 te Wijhe (O.).

Controleerend arts, met vrouw en drie kinderen, zoekt per 1 Januari a.s. **EEN HUIS of gedeelte ervan**, evt. tijdelijk; brandstof voor centrale verwarming dis onibel. Br. onder No. 672 J.S. Adv. kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Dr. WILLEM KREMER, allergist en Dr. S. P. KLEIN neus- keel- oorarts Amsterdamse Kliniek voor Allergische ziekten. **GEEN SPREEKUREN van 25 Dec.—1 Jan. 1946.**

In grote internistenpraktijk in het Z.O. des lands worden met spoed **2 MEDISCHE ANALISTEN gevraagd.** Goed salaris. Br. onder No. 673 J.T. Adv. kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Aan het **Ziekenhuis Calvariënberg te Maastricht** wordt gevraagd een

HOOFD-ASSISTENT

voor de

CHIRURGISCHE AFDEELING

Geneesheer-Directeur, die gaarne alle gewenschte inlichtingen verstrekt.

ST. MAARTENSKLINIEK, NIJMEGEN.

De St. Maartenskliniek te Nijmegen vraagt voor zoo spoedig mogelijk: 2 (lieft) inwonende

ASSISTENTEN

voor de Orthopaedische afdeling (Erkende Opleiding).

Salaris f1650.—, plus kost en inwoning. Sollicitaties te richten aan den Geneesheer-Directeur.

MEDISCH ANALYSTE gevraagd voor spoedige indiensttreding. Soll. aan den Gen.-Dir. van het **St. Franciscus Gasthuis te Rotterdam.**

GEMEENTE ALMELO.

Het Gemeentebestuur van Almelo roept gegadigden op naar de betrekking van

GEMEENTE-GENEESKUNDIGE,

tevens belast met het geneeskundig schooltoezicht. Salarisgrenzen van f5950.— tot f6450.— per jaar, verhoogd met een vaste toelage van 15 % en een tijdelijke toelage van 5 %. De functionaris mag niet tevens particuliere praktijk uitoefenen. Zij die vijf jaar of langer praktisch werkzaam zijn geweest genieten de voorkeur.

Gezegelde sollicitaties binnen 14 dagen na het verschijnen van dit blad in te sturen bij den Burgemeester. Geen bezoek dan na oproeping.

PRAKTIJK AANGEBODEN ter overname met spoed in middel-roote plaats in het Centrum des Lands. Beschrijke omgeving. Brieven onder No. 659 J.D. Adv. kantoor de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

ASSISTENT (prot.) gevraagd in plattelandspraktijk in Oosten des lands, mogelijkheid tot overname. Brieven onder No. 654 H.W. Adv. kantoor de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

ARTS met groote dorpspraktijk in het Oosten des lands, zoekt voor langeren tijd een **ASSISTENT**. Associatie of later event. ged. overname niet uitgesloten. Br. onder No. 655 H.Z. Adv. kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

In het **Sanatorium „Hellomare” te Wijk aan Zee** kan binnenkort een **VR. ARTS** als **assistent-geneeskundige** geplaatst worden. Ook wordt een **EERSTE GENEESHEER** gevraagd (m. of vr.) Sollicitaties aan den Geneesheer-Directeur.

Het Sanatorium „**MARIA-OORD**” tijdelijk geëvacueerd in Harreveld (G.), binnenkort zich vestigend te Rosmalen in den Bosch, vraagt een **ASSISTENT(E) ARTS**.

Sollicitaties aan den Geneesheer-Directeur.

Ter overname aangeboden een groote PLATTELANDSPRAKTIJK MET APOTHEEK in het Oosten des lands, aan Hervormd arts. Brieven onder No. 656 J.A. Adv. kant. de Bussy - Rokin 62 - Amsterdam.

Huisarts, in het Zuiden des lands, zoekt voor langeren tijd direct een inwonend m. of vr. **ASSISTENT(E)**, arts of semi-arts. Br. met opgave van verlangd salaris onder No. 649 H.R. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

De Commissie voor het geneeskundig schooltoezicht in de gemeenten **Donlawerstal, Haskerland, Heerenveen en Utingeradeel** roept sollicitanten op voor de functie van **SCHOOLARTS** in die gemeenten (in volledig ambtelijken dienst), met standplaats Heerenveen. Salaris thans f6784.— tot f7355.—, 5 % tijdelijke toelage inbegrepen (twee 2-jaarlijksche verhoogingen). Kindertoelage 3 % per kind. Sollicitatiestukken in te zenden binnen 14 dagen na verschijning van dit blad aan den burgemeester van Heerenveen, voorzitter van de commissie bovengenoemd. Geen persoonlijk bezoek dan na oproeping.

JONG CHIRURG

als **assistent gevraagd** voor spoedige indiensttreding met minimum 3 jaar heelkundige opleiding. Salaris in nader overleg. Uitvoerige brieven onder No. 622 G.O. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Voor herstel en uitbreiding van bestaand **Sanatorium voor t.b.c.** contact gezocht met kapitaalkrachtig **LONGARTS**. Br. onder No.623 G.P. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

In het **Burgerziekenhuis**, Linnaeusstraat 89 te **Amsterdam**, is met ingang van 1 Dec. de plaats vacant van **GENEESHEER-ASSISTENT** op de interne afdeling. Sollicitaties te richten aan den Geneesheer-Directeur.

GEZOCHT voor jong echtpaar van zeer bijzondere kwaliteiten van werkkraft en karakter, 2 kinderen, plaatsing als **HUISBEWAARDERS**. Inlichtingen Prof. Dr. G. C. Heringa, Amsterdam.

AANGEBODEN PLATTELANDSPRAKTIJK met Apotheek op de Veluwe, dicht bij stad. Huurhuis. Direct te aanvaarden. Brieven onder No. 657 J.B. Advertentie kantoor de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Ter overname aangeboden aan Prot. Arts, een middelgroot **PLATTELANDSPRAKTIJK** in het Westen van het land (Zuid Holland). Middelbaar onderwijs in naaste omgeving. Brieven onder No. 658 J.C. Adv.ventie kantoor de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

SCHOOLARTS CULEMBORG.

Gegadigden voor de betrekking van **SCHOOLARTS** in den op te richten schoolartsdienst in den kring Culemborg e.a. worden verzocht hun uitvoerige sollicitaties in te zenden aan den burgemeester van Culemborg binnen 10 dagen na de verschijning van dit blad. Salaris volgens rijksregeling.

De **Geneeskundig Hoofdinspecteur van de Volksgezondheid** roept sollicitanten op naar de betrekking van **GENEESKUNDIG INSPECTEUR VAN DE VOLKSGEZONDHEID** in de provincie Noordholland.

Sollicitatiebrieven met uitvoerige gegevens te zenden aan den Geneeskundig Hoofdinspecteur te 's-Gravenhage, Groenhovenstraat 1, vóór 15 December 1945.

ASSISTENT N.H. gevraagd voor langeren tijd door **apotheekehoudend arts** met goede praktijk in het Zuid-westen des lands. Eventueel latere overname ligt in de bedoeling. Br. onder No. 624 G.Q. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Gevraagd in **grote plattelandspraktijk** in het Noorden een **ASSISTENT** voor geruimen tijd, met kans op overname. Orthodox Herv. of Gereform. Motorrijwiel beschikbaar. Br. onder No. 625 G.R. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Kamp Vught vraagt voor spoedige indienst-treding **2 ARTSEN**, waarvan één met speciale t.b.c.-ervaring. Uitvoerige sollicitatie aan den Administrateur van het Bewarings- en Verblijfs-kamp te Vught.

Aan het **Ziekenhuis Calvariëberg te Maas-tricht** wordt gevraagd een inwonende

ASSISTENT-GENEESHEER

voor de **interne** afdeling.

Sollicitaties te richten aan den Geneesheer-Directeur, die gaarne nadere inlichtingen verstrekt.

Aan het **Ziekenhuis Calvariëberg te Maas-tricht** wordt gevraagd een inwonende

ASSISTENT-GENEESHEER

voor de **chirurgische** afdeling.

Sollicitaties te richten aan den Geneesheer-Directeur, die gaarne nadere inlichtingen verstrekt.

Arts met overwegend protestantsche stads-praktijk (ziekenfonds en particulier) in het centrum des lands vraagt een ervaren **ASSISTENT of WAARNEMER**. De praktijk is vrijwel tot een bepaalde wijk beperkt. Br. onder No. 627 G.T. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Gevraagd **ASSISTENT** voor **orthopaedie en extremitetenchirurgie**, bij voorkeur met chirurgische vooropleiding. Brieven aan Dr. W. C. Meiss, Sweelinckstraat 2, Den Haag.

Het **Ziekenhuis van den H. Joannes de Deo te 's-Gravenhage** vraagt voor spoedig **INWONENDE ASSISTENTEN**, resp. voor de interne-, chirurgische- en gynaecologische afdeling. Sollicitaties schriftelijk met uitvoerige inlichtingen te richten aan den Geneesheer-Directeur, Westeinde 132 te 's-Gravenhage. Persoonlijke kennismaking uitsluitend na oproep.

In het **Radiologisch Instituut te Groningen** is plaats voor een **ASSISTENT**. Brieven aan den Directeur van het Instituut.

SPOED! Chirurg in het Oosten des lands zoekt, wegens ziekte, zoo spoedig mogelijk een **WAARNEMER** voor eenige maanden. Br. onder No. 626 G.S. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Psychiatrische Inrichting „Maasoord” der Gemeente Rotterdam te Poortugaal.

In bovengenoemde Inrichting is te vervullen de betrekking van:

MEDISCH ANALYSTE.

Opleiding: minstens 3-j. H.B.S.; cursus tot opleiding voor medisch analyste (chemisch 1e jaar, medisch 1e en 2e jaar). Sollicitanten moeten reeds practisch werkzaam zijn geweest en de hieronder genoemde werkzaamheden zelfstandig kunnen verrichten:

Analystisch werk; assistentie Röntgenkamer; electrocardiografie; praktijk als laborante strekt tot aanbeveling.

Het salaris, incl. tijd. toelage, bedraagt **f 1727,82 tot f 2432,77**. Aftrek voor inwoning en voeding, geneeskundige hulp en bewassing **f 794,79 tot f 932,56**. Bij vaste aanstelling wordt 10 % voor pensioen gekort over het salaris (niet over de tijdelijke toelage).

Sollicitaties, schriftelijk in te zenden aan den Geneesheer-Directeur te Poortugaal.

Arts, alleen in een dorp (Z.H.), **biedt**, liefst na waarneming van enkele maanden, zijn goede **PRAKTIJK ter overneming aan**. Auto beschikbaar. Ongehuwden zouden langen tijd kunnen inwonen. Br. onder No. 628 G.U. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

De Schoolartsdienst voor Heemstede, Bloemendaal en Zandvoort roept sollicitanten op naar de betrekking van

SCHOOLARTS

voor dien dienst. Salaris **f 5950.—** met 2 tweejaarlijksche verhoogeningen tot max. **f 6450.—**, kindertoelage volgens Rijksregeling.

Geen persoonlijk bezoek dan na oproeping.

Gezegelde sollicitatie met uitvoerige inlichtingen in te zenden aan den Voorzitter der Commissie van Beheer van genoemden dienst, Raadhuis Heemstede, binnen 10 dagen na de verschijning van dit blad.

Aangeboden, overname event. na associatie van **APOTHEEKHOUDENDE PRAKTIJK**, dicht bij stad. Huis aanwezig. Br. onder No. 629, G.V. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

PLATTELANDSPRAKTIJK aangeboden op één der grootste Waddeneilanden. Br. onder No. 630 G.W. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

GROOTE OOGARTSPRAKTIJK in een der groote steden ter overname aangeboden aan **R.K. oogarts**. Br. onder No. 631 G.X. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Ter overname aangeboden KINDERARTSPRAKTIJK in centrum des lands. Br. onder No. 632 G.Y. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Ter overneming aangeboden GROOTE LUCRATIEVE PRAKTIJK (apothekhoudend) in het centrum des lands; vlak bij universiteitsstad. Gemakkelijke betalingsvoorwaarden. Huurhuis. Desgewenscht overname met 1 jaar associatie. Br. onder No. 633 G.Z. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

R.K. arts in stad Zuiden des lands wil zich **ASSOCIEEREN** met jong R.K. collega. Br. onder No. 634 H.A. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Orthodox arts met 10 jaar praktijkervaring zoekt flinke **PRAKTIJK ter overname** in het midden of Westen des lands, liefst in een dorp bij flinke stad of in kleinere stad. Br. onder No. 635 H.B. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

R.K. arts, 10 jaar algemeene praktijkervaring, zoekt ter overname van (ouderen) collega, gevestigde **PRAKTIJK** in kleine of middelgrote stad of een plaats met R.K. L. en Middelb. onderwijs in de onmiddellijke nabijheid. Br. onder No. 653 H.V. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Tuberculose-arts, gehuwd, oud 40 jaar, met 15-jarige sanatoriumervaring, waaronder 4 jaren als geneesheer-directeur van een groot sanatorium, zoekt **PASSENDEN WERKKRING**. Br. onder No. 637 H.D. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Ter overneming, event. ruiling, gevraagd van **PRAKTIJK** in het Gooi door huisarts met groote praktijk in stad in het Westen des lands. Br. onder No. 638 H.E. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Vrijzinnig arts, met 11 jaar praktijkervaring, zoekt **GOEDE DORPSPRAKTIJK ter overname** in 1916. Br. onder No. 636 H.C. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Jong arts met keurings- en contrôlepraktijk in middelgrote stad in het Oosten des lands, geschikt voor ouderen collega, zoekt in ruil een **BUITENPRAKTIJK**, eventueel met bijbetaling. Br. onder No. 639 H.F. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Ter overname aangeboden aan Prot. arts gunstig gelegen **PLATTELANDSPRAKTIJK MET APOTHEEK** in het centrum des lands. Middelbaar onderwijs in naaste omgeving. Geh. v. en v. Br. onder No. 647 H.O. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Jong meisje (med. ervaring), zag zich gaarne gepl. als **ASSISTENTE** bij dokter of laboratorium. Br. onder No. 648 H.P. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Ter spoedige **overname aangeboden** middelgrote **DORPSPRAKTIJK met apotheek** in het Westen des lands. Huurhuis. Br. onder No. 650 H.S. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

DERMATOLOGISCHE PRAKTIJK in het Oosten des lands **ter overname aangeboden**. Br. onder No. 651 H.T. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Aangeboden een zich regelmatig uitbreidende jonge flinke **PLATTELANDSPRAKTIJK** in het Noorden des lands aan Protestantsch arts. Br. onder No. 652 H.U. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Welke Ambtenaar-arts in het Westen of midden des lands is bereid **van standplaats te ruilen** met collega in middelgrote stad in het Oosten des lands? Br. onder No. 640 H.G. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Doktersgezin met één dochtertje van 10 jaar, wil een **OUDERLOOS MEISJE** (tusschen 4 en 10 jaar oud) als **kind aannemen**. Br. onder No. 641 H.H. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

Medicus zoekt voor een zeer goed gesitueerd kinderloos echtpaar een **MEISJE** onder het jaar om volledig geadopteerd te worden. Gezondheidstoestand van de ouders moet bekend zijn. Br. onder No. 642 H.I. Adv.kant. de Bussy, Rokin 62, Amsterdam.

TE KOOP

nieuwe chirurgische, gynaecologische, otologische en tandheelkundige instrumenten tegen catalogusprijzen.

Meijer, J. W. Brouwersplein 17b, Amsterdam.

TE KOOP

Zeiss microscoop f 850.—
Leitz microscoop f 700.—
Lancet-snijdoos f 25.—

Meijer, J. W. Brouwersplein 17b, Amsterdam.

Advert. over één kolom f 0.30 per m.m.; min. f 4.50. Te zenden aan adm. M.C., Keizersgr. 327, A'dam C.

Geprint door N.V. Drukkerij en Uitgeverij J. H. de Bussy Rokin 60-62 Amsterdam Centrum.

